

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pri[m]a e[st] [con]siderat[i]o specificatiue disti[n]ct[i]o[n]is

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo pro die

Berni. in ser. d. vigilia aploz petri z pau-
 li. In scōz festiuitatibus z gaudere debe-
 bem⁹ z p̄fundi. gaudere qz p̄onos p̄missi-
 mus: confundi qz eos imitari nō possum⁹
 Ita sp̄ gaudiū nrm̄ i hac valle lachrymaz
 amaritudinis poculo cōditū v̄z. vt sp̄ nō solū
 extrema s̄z et p̄ma gaudiū occupet luct⁹: q̄a
 est magna ē gaudiū materia: s̄z maria ē
 doloz. Hec ille. **Q**uinta ē p̄p̄ cōmunē
 offensionē q̄n̄ em̄ peccam⁹ deū z scōs cōit
 offendim⁹. **L**u. xv. **N**ī peccauit in celū. i. in
 curiā celestē: et corā te. **I**ō oportet oib⁹ in
 cōi satisfacere. **S**exta est p̄p̄ sue beniuo-
 lentie recognitionē q̄ cāta ē erga nos q̄ s̄a
 cti oēs in cōi faciūt festū de nobis i nra cō-
 uersione. **L**u. xv. **G**audiū ē in celo sup̄ vno
 peccōre p̄niam agente. **S**eptia est p̄pter
 ecclie triūphantis representationē seu imitati-
 onē. vbi notandū qz res min⁹ p̄fecta seq̄t
 exemplū: ei mag⁹ p̄fecte qz i ḡt ecclia mi-
 litans min⁹ p̄fecta ē q̄ ecclia triūphās. **I**ō
 s̄m̄ dionysii illa q̄ sunt in ecclia militante
 extracta sunt ab ecclia triūphante. **I**dc̄r
 eo s̄c̄ sancti q̄ sunt in celo h̄nt vñū cōe gau-
 diū: qz oim̄ z singuloz gaudiū est de deo
 clare viso. s̄z gaudiū vñū sit ma⁹ q̄ gaudi-
 um alter⁹ qz vñū clar⁹ deū videt q̄ alt⁹.
 vñū vitas denarij diurni de q̄ h̄z **H**ac. xv.
 qz oēs q̄ opati sunt in vinea acceperūt sin-
 gulos denarios: significat vnitatē britudi-
 nis ex pre obiecti: diuersitas aut̄ mansio-
 nū de q̄ d̄r **I**ō. xiiij. **I**n domo p̄ris mei mā-
 siones mltē sunt: s̄ḡt diuersitatē britudis
 s̄m̄ diuersum ḡdū visionis z fructiōis. **N**ā
 vt d̄r **Aug**. Per illas mansiōes intelligūt
 diuersē meritoz dignitates in vita eterna.
Itaq̄ sic sc̄tis in celo est vñū cōe gaudiū
 ex pre obiecti. s̄. dei: ita q̄z ecclia statuit vt
 haberent hodierna die vñū cōe festū. vt si-
 cut sunt in celo z gregati in vna cōi felicitate:
 ita etiā sint ap̄d nos z gregati i vna cōi
 festiuitate. p̄s **C**ogregate illi scōs et **U**n-
 ptz q̄ celebris z venerabil̄ est hodierna so-
 lennitas q̄ oim̄ scōz est. **A**d quā deuoti⁹
 atqz feruent⁹ celebrandā nos iducere v̄z
 triplex sp̄ealis p̄sideratio. **P**rima est p̄si-
 deratio copiose nūerositat. **A**po. vij. **U**i-
 di tumbā magnā quā dinūerare nō potes-
 rat. **I**ō **B**ern. ser. de oib⁹ sc̄tis. Festiuitatē
 hodiernā scōz oim̄ cū oī deuotiōe dignūz
 est celebrari. **N**im̄z si magna videt z ē be-

ati perri solēnitās aut b̄ri stephani aut eu-
 iuslibet ceteroz: quanta ista est q̄ nō vniūz
 tm̄ s̄z vniuersoz est. **H**ec ille. **S**eda ē cō-
 sideratio ḡtiose nouitat. **U**i em̄ annos oī
 die addunt noui sc̄ti oī d̄ib⁹ scōz i patria:
 q̄rens em̄ aliq̄ aia euolat aq̄. celū additur
 huic festo. **E**t sic hodie mltōz de nouo se-
 stū agim⁹ q̄z antea festū nūq̄ egeramus.
Idc̄rco n̄ i merito de tot nouis sc̄tis gau-
 dendū est solēnit. **T**ertia est p̄sideratio
 gl̄iose dignitat. s̄. ipoz scōz. q̄v̄z ip̄s
 amici dei et reges celest̄ regni. vt sup̄ d̄r
 xim⁹. **I**ō b̄n̄ de illis dictū ē: qz b̄ri q̄ habi-
 tant in domo tua v̄s. **T**oz̄ igit v̄s c̄tib⁹
 vt eoz merit⁹ z p̄cib⁹ diuine gr̄e p̄cip̄es z
 tandē cū eis eterne gl̄ie consortes fieri me-
 reamur: Amen.

Sermo p̄ die mortuoz.

B̄cati mortui

B̄cati mortui. **A**po. xiiij. **P**os-
 sum⁹ sp̄ualit̄ h̄c p̄ba intelligere
 d̄ his q̄ p̄ gr̄az petō mortui. **R**o. vij. **E**stis
 mat̄yos q̄dē mortuos ēē petōz iuc̄tes ac-
 do. s̄ q̄ morte d̄r **B**er. **B**ona ē mors q̄ vi-
 tā n̄ auferit: s̄z mutat i meli⁹: quā corp⁹ n̄
 cadit s̄z ania subleuat. **H**ec ille. **T**ales em̄
 b̄ri mortui qm̄ in d̄no mortui. **I**n p̄posito
 tñ intelligunt d̄ his q̄ in ch̄ri fide z charita-
 te morte subeūt corp̄ale. **L**ouentē ar̄ ab
 ecclia iſtruta ē cōm̄oratio ḡn̄alis mortuoz
 oim̄ p̄ festū oim̄ scōz vt ḡn̄alib⁹ saltē b̄n̄
 ficis adiuuēt: q̄ sp̄ealia h̄c n̄ p̄t. **U**i ar̄ vi-
 deam⁹ d̄ q̄b⁹ mortuis ielligūt s̄b̄a p̄posita
 z q̄b⁹ p̄t̄ z q̄l̄t ecclie suffragia: triplex ē
 ad p̄ns p̄t̄planda p̄sideratio

Prima ē p̄sideratio sp̄eificatiue distinctiōis
Seda ē p̄sideratio iducatiue p̄suasiōis

Tertia ē p̄sideratio d̄claratiue d̄cl̄m̄ia
Prima ē p̄sideratio sp̄eificatiue distinctiōis
 triue distinctiōis. **U**bi vidēda ē mortu-
 orū distinctio i septē ḡn̄a. **P**rimi sunt iſi-
 deles. vt iudei z pagani. **I**n nō b̄ri s̄z ma-
 ledicti mortui: qz n̄ in d̄no mortui. **H**ac sic
 d̄r **H**eb. xj. **S**ine fide impossibile ē pl̄. do-
Sedi sunt mali ch̄ristiani. **E**t b̄i etiā nō
 b̄ri s̄z maledicti. **E**cc̄i. xli. **E**ie vobis imp̄p̄
 qui dereliquistis legem altissimi.

Tertij sunt puuli nodū baptizati, neq̄ etiā hi bñ: q̄ se filij ire. vt dr paul⁹ eph. v. His ḡ tribz mortuoz generibz pdesse nō pnt ecclie suffragia: neq̄ p eis sūt faciēda. Aug⁹. Si scire patrē meū eē in inferno/nō p̄ orare. p̄ q̄ p diabolo. Et Grego. xj. mo. Nequaq̄ mia pecc̄ libz q̄ s̄ semel i loq̄ penalibz iusticia iudicāt dāna. Jdo d̄ Lu. xvj. In nos et vos chaos magnū firmatū ē. Tales ei positi sūt oino extra terminos misericōdie. Unde Hiero. xv. Viuit dñs: si feterit moyses et samuel coram me nō erit aia mea ad pplm istū. eieci em̄ vos a facie mea. Si igit fiat suffragia p dāna tis q̄ igrat dānatio: nullo mō plunt eis: p̄ sunt tñ vniū ad aliq̄lem p̄olationē et ad meritū. **Q**uarti sunt pueri baptizati aū discretiōis annos decedentes. Et certe hi bñ mortui. Dicit autē Tho. in. iij. q̄ pro puulis baptizatis missaz solēna celebrāt: nō q̄ eis p̄ sint ad remissionē alicui⁹ culpe vel ad augmētū gl̄ie: sed p̄ solatiū viuoꝝ ad ostendēdū puulos illos ad vnita rem mystici corpis cōi p̄tinere: et ad gratiaz actionē: et ad commendādū redeptiōis mysteriū qd̄ in sacro missē cōmemorat per qd̄ puulū merito p̄prio salutē q̄nā consequunt. Sciendū tñ (sic dr Be. de pal. su. p. iij. senf.) Si missa dicitur p puulis: tunc oīo v̄ fieri p oībz defunctis v̄ p alijs. et generaliter oēs orōnes et oblatiōes q̄ in exequijs puuloꝝ fiūt: debent referri ad alios defunctos. Talibz em̄ suffragijs nō indigent illi paruuli: qm̄ tales statim euolant ad celū. In cur⁹ mysteriū aptum est celuz ch̄o baptizato. vt h̄ Luc. iij. **Q**uinti sūt martyres. Et hi p̄fecto bñ q̄ nō solum in dño sed etiā p dño moriunt. Hi igit etiaz suffragijs nō indigent. Un̄ dr Aug. q̄ inuiriā facit martyri q̄ orat p martyre. Tales em̄ statim ad regnū euolūt. vñ stephan⁹ lapidat⁹ vidit celos ap̄tos: vt h̄ Act. vij. **S**exti sunt viro p̄fecti: q̄ essi q̄nq̄ veniūt alie peccāt: feruore tñ charitat⁹ ita i eis cōsumit pecc̄m̄ sic gutta aq̄ in camino ignis abso: be. et tō secū cremabilia n̄ fēre: s̄ statim i celū euolūt. In cur⁹ mysteriū brō Joanni viro p̄fectissimo ap̄tū est celū. Apoē. iij. Vidi et ecce ostiū ap̄tū i celo. Hi ḡ beati mortui Sic vtiq̄ bñ q̄ neq̄ suffragijs indigent. **S**eptimi sūt mediocri boni: q̄

sez in fide et charitate moriunt: tñ secū aliq̄ cremabilia portāt. qd̄ p̄ t̄tigere triplr. **P**rimo: q̄ cū pecc̄is venialibz moriunt. **L**oz. iij. Si q̄s sup̄edificat sup̄ fundamētū h̄ auz: argētū et lapides p̄ciosos: lignū: fenū et stipulā vniuscuiusq̄ op⁹ manifestuz erit. dies em̄ dñi declarabit: q̄ in igne reuelabit: et vniuscuiusq̄ op⁹ q̄le sit ignis p̄babit. Et sic dr mgr sup̄ illo p̄bo. p lignū fenū et stipulā intelligunt pecc̄a venialia p̄ q̄ndā similitudiez. q̄ venialia i eodē subiecto cū charitate ex̄t̄tia p̄nt p ignez purgari et spūalē ignē charitat⁹ p̄sumi. sic lignū fenū et stipulā p̄sumunt p ignē. Et q̄ tard⁹ cōsumit lignū q̄ fenū et fenū q̄ stipulā: ideo p lignū significant venialia q̄iora: p fenū media: et p stipulā minora. **S**ed p̄ p̄oꝝ tñ secū moriūt aliq̄d cremabile: qm̄ ante mortē p̄niaz n̄ egerūt: s̄ tñ mortui sūt p̄triti. Notādū tñ q̄ possit eē tāta p̄p̄tio q̄ sufficeret ad oimodā pecc̄i deletiōez s̄ q̄ ad pecc̄nā q̄s q̄ad culpā. Hiero. n. Ap̄ deū nō tā valet mēsurā t̄p̄is q̄ dolozis: nec tā abstinentia q̄boꝝ q̄ mortificatio vicioꝝ. **T**ertio: q̄ p̄niam sibi p pecc̄is iniūctā nō cōpleuerūt. Isti igit q̄ aliq̄ istoz triū mōꝝ portāt secū aliq̄d cremabile: igne purgatorij purgādi sūt. Est autē loc⁹ purgatorij s̄m̄ leges cōꝝ in q̄dā loco iuxta infernū posito: que admodū dicitur plim sapientes: s̄ alijs viuoꝝ deat q̄ sit i aere v̄ i zona torrida. Tñ s̄m̄ dinā disp̄sationē diuersa loca diuersa aiaibus deputant aliq̄: Aut p̄f̄ eaz leuiorez punitiōne. sic aliq̄b (vt dr Be.) reuelatū ē aias q̄dā in vmbra punitas eē. Aut p̄f̄ ip̄az celeriorē liberatiōem: vt. s̄. possint alijs suā indigentā reuelare et suffragiū pecc̄tere. sic de Pascaſio narrat Greg. i. iij. di. alo. q̄ p̄ et mortē eū inuenit german⁹ capuan⁹ eps in terminis vigilantis q̄ dicit eis: deprecare p me et. Aut p̄f̄ n̄raz instructiōne. vt. s̄. grauitatē pene islicite mortis cognoscant. de q̄ dāte deo postea dicitur susmus. Hmōi ḡ mortui q̄ ad purgatorium trāsēūt bñ dicunt: qm̄ i dño moriūt. Bñ inq̄ nō actualitate possessiōis: sed i certitudine expectatiōis. Un̄ h̄ grauitatē torq̄ant: tñ inq̄ tormēta mltā iocūditatē et p̄olationem hñt p̄cipue p̄pter tria. **P**rio p̄f̄ certificatiōez. q̄ certificate sūt de gl̄ia bñda. Un̄ sic dr Bon. i. iij. di. xx.

Sermo pro die

Sua certitudo media est inf certitudines
vie & certitudine patrie. In p̄ia em̄ ē cer-
tudo tētionis euacuas expectatores & tē-
morē. In via ē certitudo expectatores mi-
tra tior. qz q̄libet labi p̄or dū est viator.
In purgatorio p̄o ē certitudo medio mō.
scz certitudo expectatores. qz nō dū obriet
bitry ablatiōem q̄ oino fit q̄ deinceps pec-
care n̄ p̄t. **S**ecūdo p̄ subuētiōe: q̄n. s.
subuēnt eis p̄ suffragia viator: q̄ fm̄ Ri-
chardū & alios doctores p̄iunt eis non ad
augmētū gr̄e gratū facientis: sed ad pene-
eoz mitigationē & abbreviatōe. Inno-
tēscit aut̄ ipsīs aiab̄ h̄mōi suffragioz sub-
uētiō: aut dīna inspiratione: aut angelica
reuelatiōe: Et dr̄. r̄ij. q. ij. c. Fatēdū. Aut
nouiter morientū intimatōe: aut etiā ip̄a
expiētie p̄ceptiōe. qz vicz expiunt suā pe-
nā dimini. **T**ertio p̄ p̄tōz affectōez
quā. s. h̄nt ad h̄mōi amas. Sup̄ni q̄dē ci-
ues fm̄ Hon. in. iij. di. xlv. orat̄ d̄m̄ Je-
sum ch̄m p̄ aiab̄ ill̄ sibi associadis q̄s sic
crucifari cernunt. Pro his itaqz mortuis in
purgatorio derēz faciēda sunt suffragia
Et de his ad p̄ns diām? Qm̄ b̄ri mor-
tū q̄ in d̄no moriunt.

Secūda ē cōsideratiō inductiue p̄
suatiōis. Ubi sūt p̄siderada septē
q̄ nos inducere debēt ad iuuādūz
mortuos in purgatorio exites. **P**rimū
est ip̄oz dignitas. Lū em̄ sint amici dei:
ideo digni sūt adiuuari. Un̄ dr̄ Aug. i. en-
chir. qz cū in hac vita viuerēt h̄ meruerunt
vt hec sibi postea p̄desent. **S**ecūda ē mu-
tua charitas. Si em̄ vt dr̄ Deut. xxij. Si
viderz An̄i aut bouē fr̄is tui in via ceci-
disse: nō despiciere debes sed eū subleuare:
P̄sandū est sollicitē q̄nta debeat cura p̄-
p̄mo parētī & amico nob̄ p̄ charitatē p̄iū-
cto & in purgatorio detento. Hoc cōside-
rās Judas macha. (vt dr̄. Mach. xij.)
misit hierosolymā. xij. drachmas argenti
offerri ea ibi p̄ p̄ctis mortuoz. s. in bello.
Et Heb. xij. Memōre victoz tangz
sūt victi. Spealt̄ aut̄ obligant̄ ad iuuādū
aias defunctor̄ illi q̄ ab eis b̄nficia recepe-
rūt. cuiusmodi sūt filij & heredes. Sz heu
heu de mltz dicit p̄r illd̄ p̄r. Obliti sūt b̄n-
factoz. Itē sacerdotes religiosi & paupes
q̄ elemosynas p̄ defunctor̄ recipiūt. Et sūt

sacerdotes p̄bēdati & religiosi possidētes
appropriata bona ipsīs monasterijs. D̄i ei
in decret. r. q. ij. c. Sacerdotes. Receptoz
res elemosynaz p̄r debēt orare. **T**ertū
est ip̄oz necessitas q̄ maḡ est p̄cipue p̄ter-
tria. **P**rimo p̄r suā miserabilem̄ q̄ntatez.
qz vicz seipos iuuare nō p̄nt. Sūt ei extra
statū merēdi & opandi & ipedimta tollēdi
Joā. ix. Venit nor qm̄ nemo p̄t opari. Jo
dicūt illd̄ Job. xix. Misere mi mei misere
mini mei saltē vos amici mei qz m̄? &c.
Bis dicit̄: misere mi mei. p̄r duas causas
miserēdi. Prima ē: q̄m̄ dicerēt. qz potētis
nos iuuare. Est̄ em̄ adhuc i m̄do vbi est
miscōia. P̄s. D̄ia d̄ni plena ē terra. Sē-
cūda. q. d. qz nos in tāta miseria & paup̄-
tate sum? vt si daret nob̄ tot? m̄ds p̄ vno
obolo nō possēt soluere nec h̄c q̄ mēto-
riū aut relaxatiū pene facere. **S**ecūdo p̄r
pter dilatiōis d̄nositatēz. D̄gnū v̄tqz
d̄nū sustinēti: qz sic retradant̄ a b̄ritudine
ad quā nullaten? introduci p̄nt quicqz eoz
fuerit satisfactiō cōpleta. Nā sic dr̄ Tho.
in. iij. Sumū bonuz qd̄ ē b̄ritudo ē absqz
admissiōe cuiuscūqz mali. Jo illi q̄ sūt ad
b̄ritudinē trāsferēdi debēt pus ab oī ma-
lo purgari. Un̄. ij. macha. xij. dr̄. p̄ iudas
sollicit? erat. p̄ defūctz. qz p̄siderabat q̄ d̄i
q̄ cū pietate dormitiōez acceptant̄ optimā
d̄ient repositā gr̄am. **T**ertio p̄r affli-
ctiōis grauitatē. & acerbitatē. Nā fm̄ do-
ctores pena purgatoria est maria oim̄ pe-
nāz r̄paliū. Nō etiā p̄b̄ari p̄t autoritate:
rōne: & exēplo. P̄io autoritate. Inq̄t em̄
Aug. de p̄nia dist. ij. c. vi. et di. xxv. c. Qui
in aliō seculū. Qui in aliō seculū distulit
fructū p̄uersiōis / purgādus est igne pur-
gatiōis. Hic aut̄ ignis et̄i etern? non sūt:
m̄ro t̄n̄ mō grauis ē. excellit eni oēz penā
quā vnqz passus ē aliqz in hac vita. Nā
q̄ in carne tanta est inuenta pena: lz i hoc
m̄do martyres mirabilia passi sūt romē-
ta. Et dr̄ etiā ip̄e Aug. Nescit qd̄ p̄nt q̄
purgatoriū pet̄it. Dicit em̄ qz p̄niri i pur-
gatorio cādiū qz oculus claudi p̄r & ap̄i-
ri grau? est qz pena ista quā sustinuit bea-
tus Laurē. i craticla. Et dr̄ bon. i. iij. sen-
di. xlx. ar. ij. Op̄z nos h̄ p̄cedere etiā nō
appeat nob̄ rō qz pena purgatoriū grauior
ē quicqz pena hui? vite Un̄ dicit qz in hoc
magis est adherendū autoritati q̄ ratiōi.